

OPERAČNÍ UMĚNÍ A TAKTIKA

ZABEZPEČENÍ NEPŘETRŽITÉHO VELENÍ V SOUDOBÝCH PODMÍNKÁCH ZAHÁJENÍ VÁLKY S DÚRAZEM NA OBDOBÍ HROMADNÝCH ÚDERŮ NEPŘÍTELE A SILNÉHO RADIOTECHNICKÉHO RUŠENÍ

Plukovník Oldřich Kvapil

Autor rozebírá v článku problémy velení u svazků a vševojskové armády v počátečním období války z hlediska naší armády. Zaměřil se na řešení otázek zabezpečení velení přípravami v míru a na otázky velení v různých formách činnosti vojsk v době hromadných úderů ZHN nepřitele a zahájení bojů pozemními vojsky.

Počáteční období války v soudobých podmínkách může rozhodujícím způsobem ovlivnit celý její průběh. Mnohé bude proto záležet na tom, jak bude naše armáda na toto období připravena, jaké budou vytvořeny předpoklady ke zvládnutí nejtěžšího úkolu tohoto období — zabezpečení pevného a nepřetržitého velení vojskům, bez něhož by nebylo možno úspěšně řešit taktické ani operační úkoly.

Zbraně hromadného ničení, zvláště atomové a termonukleární dávají možnost zahájit válku hromadnými údery na hospodářská a politická centra i důležité vojenské objekty, překvapit tím protivníka a vytvořit podmínky pro úspěšnou činnost pozemních i vzdušných sil. Použití ZHN tedy dává počátečnímu období války v soudobých podmínkách zvláštní ráz.

Při úvahách, jaký bude charakter počátečního období války, je třeba vycházet z těchto předpokladů:

— Soudobé mezinárodní vztahy jsou charakterizovány „studenou válkou“ a různými akcemi ozbrojených sil imperialistů, které by se mohly stát i příčinou nové světové války. Politika imperialistů, zvláště politika USA, je politikou „na okraji války“, což vytváří podmínky pro její náhlé zahájení. Tato situace vyžaduje na druhé straně udržování stále vysoké bojové pohotovosti armád států, které mohou být napadeny, v tom i naší armády;

— hlavními bojovými prostředky soudobých armád jsou zbraně hromadného ničení. Zahájení války, její počáteční období bude charakterizováno hromadnými údery zbraní prováděnými s cílem dezorganizovat národní hospodářství, ztížit řízení napadených států po stránce politické, zložit vůli obyvatelstva k odporu, znemožnit nerušené rozvinutí ozbrojených sil napadeného státu podle mobilizačního plánu a jejich organizované zasazení do bojů, dále s cílem znemožnit a dezorganizovat velení vojskům na všech stupních;

— vysoká mobilnost pozemních sil a značné síly výsadkových vojsk, které jsou charakteristickými rysy soudobých armád (vedle stále rostoucí úderné síly), tj. i armád našeho možného nepřitele, čímž jsou dány předpoklady rychlého využití účinků hromadných úderů.

Přes všechno úsilí vyvinované Sovětským svazem a všemi státy socialistického tábora ve směru udržení míru, se politika imperialistů nemění. Jsme tedy nuceni uvažovat i o možné válce, přičemž nutně musíme hodnotit uvedené předpoklady vzhledem k přípravám naší obrany.

Počáteční období války z hlediska naší armády

V poč. období války můžeme počítat v zásadě s několika odlišnými variantami zahájení bojové činnosti. Přitom však tyto varianty nelze od sebe přesně rozdělit, neboť konkrétní podmínky mohou dát mnohdy podklad ke vzniku zcela odlišných situací na různých směrech podle hodnoty těchto směrů z hlediska operačně taktického a podle jejich nasycení vojsky. Přesto se však domnívám, že jako podklad k ujasnění otázek je možno stanovit asi tyto dvě základní varianty počátečního období:

a) Nepřítel provede hromadné údery ZHN a proti našim hranicím zahájí postup jeho pozemní síly. K urychlení postupu pozemních sil použije na důležitých směrech taktické i operační výsadky. Po jistou dobu bude mít nadvládu ve vzduchu. Bude provádět silnou protiradiotechnickou činnost k zabezpečení činnosti vlastních vojsk. Naše strana provede odvetné údery. Naše armáda zahájí boj s nepřítelem s úkolem zabránit mu v proniknutí do hloubky státního území, chránit soustřeďování sil v hloubce a vytvořit zničením nepřítele nebo aspoň zastavením postupu jeho hlavních sil podmínky k přechodu do útoku. První úder nepřítele budou odrážet armády a svazky prvního sledu za podpory všech druhů zbraní.

b) Přípravy nepřítele i naše budou probíhat vcelku souběžně, nepřítel však zahájí válku hromadnými údery. Odvetný úder naší strany přijde vzápětí, popř. současně s úderem nepřátelským. Podmínky pozemních sil obou stran budou vcelku stejné.

Počítám tedy v první variantě s částečným překvapením z nepřátelské strany, v druhé variantě pouze s tím, že nás nepřítel předejde v provedení hromadných úderů ZHN. V obou případech se však vyvine zvláštní situace, jejíž řešení zvláště z hlediska velení bude v mnohém odlišné. Jsem si vědom toho, že by bylo možno řešit i jiné, pro nás výhodnější varianty; domnívám se však, že rozsah jednoho článku nestačí k tomu, aby byly vyřešeny všechny otázky.

Velení při nepřátelském útoku provedeném s překvapením

Je to případ z hlediska velení horší; není však třeba říkat podle mého názoru, že je nereálný, že o něm nemůžeme uvažovat. Ne tak staré zkušenosti nám ukazují, že řada evropských států byla překvapena dobou, místem i způsobem zahájení válečných operací proti nim. A přitom při zahájení druhé světové války bylo třeba soustředit k provedení úderů ohromné množství sil a prostředků všeho druhu, což dnes do značné míry v počátečním období odpadá. Otázku je podle mého názoru třeba položit jinak: Co musíme učinit, abychom před řešením podobné situace nebyli postaveni?

Jakou činnost vojsk bude třeba v dané situaci řídit, zabezpečovat a kontrolovat?

Bude to v každém případě

— vyvedení vojsk z prostorů napadených ZHN,

— zaujetí obrany a vedení obranného boje kádrovými jednotkami na připravených pásmech a postaveních, přičemž je možné, že s ohledem na ztráty vojsk a ztrátu času nebude možno obsadit plánovaný přední okraj pásma obrany, ale bude nutno vytvářet nový přední okraj (na některém z postavení v hloubce nebo kombinací odporu na prvním a dalších postaveních),

— na některých směrech řídit vedení střetného boje s nepřítelem, který částí sil vnikl na naše území,

— organizace přijímání a začleňování mobilizačních doplňků vojsk a vytváření nových útvarů a svazků podle plánu rozvinutí, jejich bojové sladění,

— boj s taktickými i operačními vzdušnými výsadbami nepřítele,

— doplnění organizace spojení tak, aby bylo umožněno pevné velení vojskům a řízení činnosti týlu,

— odstraňování následků úderů ZHN nepřítele v prostorech, které vojska potřebují k plnění bojových a jiných úkolů, pokud tyto prostory nelze změnit,

— organizace zabezpečení týlového prostoru vojsk před činností zpravodajských a diverzních skupin nepřítele,

— zabezpečení provádění opatření OPZHN mobilizovanými vojsky a vojsky druhých sledů na všech stupních velení,

— přivedení a zasazení druhých sledů vojsk do boje, sražení.

To jsou úkoly (mimo řadu dalších), které musí velení bezpečně zvládnout.

Co však ovlivní velení v této situaci?

Budou to tyto otázky:

— dočasný nedostatek spojovacích prostředků — část prostředků bude ztracena při nepřátelských úderech ZHN, rádiové spojení bude v široké míře rušeno, povrchové linkové permanentní vedení v některých prostorech vyřadeno z používání,

— nedostatek přesných zpráv o situaci podřízených vojsk od stupně pluku až po armádu,

— nedostatek zpráv o činnosti nepřítele a situaci jeho pozemních vojsk a výsadek,

— nedostatek zpráv o průběhu mobilizace dole, zpráv o radiační, chemické a bakteriologické situaci v zájmových prostorech vojsk,

— zásahy nepřítele — klamné zprávy a rozkazy, snaha nepřítele dezorganizovat naši pořádkovou službu, rozšiřování panických zpráv,

— nutnost řídit podřízené velitele na všech stupních, neboť vzniknou problémy spojené s nedostatkem bojových zkušeností velitelů i bojovníků,

— v neposlední řadě to může být nadvláda nepřítele ve vzduchu, která ztěžuje provádění přeskupování vojsk v pásmu bojové činnosti i v týlu.

Vytvoření podobné situace by pro nás znamenalo ztrátu části vojsk, bojové techniky, snížení akceschopnosti velitelských stanovišť až po nejmenší jednotky podle toho, jak které prostory budou v rámci hromadných úderů ZHN napadeny, a tím značně ztížené velení; dále by to znamenalo zničení a vyřadění části armádních zásob všeho druhu, ztížení provedení mobilizace a ztížení přesunů vojsk a materiálu s ohledem na narušení komunikační sítě a silnou činnost nepřátelského letectva, které by, byť i dočasně, ovládlo vzdušný prostor. Pohraniční útvary a svazky by nemohly

organizovat v důsledku ztrát odolnou obranu na všech směrech. Nepřítel by postupoval rychleji do hloubky našeho území a ovládl část prostorů obranných postavení, popř. i pásem.

Orgány velení by byly postaveny do těžké situace. Plánovaná opatření by byla prováděna neúplně, neboť by nebylo na některých stupních dostatek sil a prostředků. Štáby jako orgány velení by samy utrpěly některé ztráty, což by vedle nedostatku spojení způsobilo značné obtíže při řešení i uskutečňování různých opatření.

Tuto situaci bude muset řešit velitel armády i přitom, že za hromadných nepřátelských úderů ZHN budou do plánovaných cílů zahrnuty jistě i hlavní posádky svazků ve vnitrozemí. To znamená, že armáda (armády) bude mít v daném případě k dispozici pouze část sil k zastavení útoku nepřítele. V týlu nepřítele zůstane pravděpodobně část jednotek Pohraniční stráže. Nepřítel se přitom bude snažit zlikvidovat odpory ve svém týlu v době co nejkratší i s použitím ZHN, aby si uvolnil síly. Je to situace, kterou lze těžko řešit; přitom však je nutno ji řešit a připravit se k jejímu řešení již v míru.

Proti nám bude stát nepřítel, který dávno ztratil pojem cti a morálky, jemuž mezinárodní smlouvy a závazky nejsou ničím. To dokazují dvě poslední světové války, to dokazují různé menší i větší akce, hlavně armády USA po poslední válce.

Nesmíme tedy zavírat oči před skutečností, ale hledat cestu, jak vzniku podobné situace zabránit, a vznikne-li již, tedy jak ji i přes potíže důsledně vyřešit.

Jak v této situaci zabezpečit velení?

Domnívám se, že bude třeba řešit současně souhrn těchto otázek:

Provedení úderů zbraněmi hromadného ničení na nepřátelské síly přibližující se ke státním hranicím. Cílem úderů stanovit zničení části nepřátelských sil, zpomalení nebo i zastavení postupu hlavních sil nepřítele aspoň na určitou dobu, oddělit druhé sledy od prvních a zabránit jim v dalším postupu; organizace obrany státního území silami, které budou k dispozici, a na čarách, které s ohledem na vzniklou situaci budou těmito silami dosažitelné. Obranou vytvořit podmínky pro zásah taktických i operačních záloh do boje (sražení) bez ohledu na jeho formu. Současně bude třeba řešit otázky boje s taktickými i operačními výsadbami nepřítele, opatření k likvidaci vzdušné nadvlády nepřítele a tím i zabezpečení volnosti manévru silám v hloubce státního území.

Pomíjím vědomě řadu dalších opatření, jejichž řešení musí být v dané situaci odloženo do vyřešení úkolů hlavních, i když jsem si vědom toho, že řešení mnohých úkolů dalších též odkládat nelze. Podle plánů práce štábů a podle toho, jak který štáb bude schopen práce, mohou být řešeny současně i úkoly další, související s řešením vzniklé situace.

Hromadným úderům ZHN nepřítele bude následovat náš odvetný úder, řízený hlavně proti cílům stabilním, jako jsou hospodářská centra, politická centra, komunikační uzly apod. Odvetný úder nepostihne všechny vojenské útvary nepřítele v mírových posádkách, neboť část jich z posádek vyjde, aby plnila úkoly proti nám.

K přímé podpoře boje našich vojsk, bránících se v obranných pásmech, budou prováděny údery ZHN na nepřátelské síly přibližující se k naší státní hranici. Provedení těchto úderů bude vázáno na dostatek zpráv o jejich

pohybu. Zprávy budou získávány vzdušným i pozemním průzkumem, rádiovým průzkumem a pozorováním.

Kdo bude řídit a provádět tyto úder y ZHN?

Zdá se, že bude výhodné pověřit tímto úkolem zčásti velitele pohraničních svazků; musí však být k tomuto účelu včas vybaveny potřebnými prostředky s ohledem na možnou činnost nepřítele v jejich pásmech obrany. Zásahy prováděné ve prospěch prvosledových svazků na podkladě rozhodnutí velitele armády a jeho prostředky mohly by přijít pozdě, nehledě již k tomu, že v prvních hodinách nebude mít velitel armády jasný přehled o situaci v celém pásmu. Prostředky armády by prováděly pak úder y ZHN na zjištěné cíle v hloubce nepř. úderného uskupení (operační, popř. vzdálenější taktické zálohy nepřítele na jednotliv. směrech. S ohledem na časové možnosti zásahu bude tedy výhodnější a účelnější pověřit tímto úkolem velitele prvosledových svazků, nechat jim možnost rozhodování, kdy a na kterém směru zvláště atomových zbraní použít podle zpráv získaných o nepříteli. Použití je konečně možné vázat na předběžný souhlas velitele armády za předpokladu, že bude bezpečné spojení. V dané situaci budou podmínky pro použití ZHN splněny a velitelé se nemusí rozpakovat je na zjištěné nepřátelské síly uskutečnit. Otázka zabezpečení splnění tohoto úkolu svazky je otázkou začlenění nosičů ZHN do organizace svazku, jejich utajeního rozmístění a zajištění splnění úkolů těmito prostředky, tj. jejich včasným vyrozuměním, přípravou materiálu (náloží), přípravou a upřesněním úkolů.

Předáním rozkazů musí být pověřen odpovědný důstojník štábu svazku. Ten na místě podle získaných zpráv o nepříteli a v duchu rámcového úkolu daného mu velitelem svazku stanoví druh náloží a epicentra výbuchů, popřípadě prostory zamoření. Včasné navázání styku s nosiči k urychlení jejich příprav k boji, upřesnění úkolů a zajištění provedení úderů v době co nejkratší na podkladě získaných zpráv o nepříteli bude vyžadovat, aby se k přepravě důstojníků pověřených řízením činnosti nosičů použilo vrtulníků.

Organizace a zabezpečení obrany státního území v dané situaci si po stránce velení vyžádá tato opatření:

- organizovat obranu silami a prostředky, které v rámci prvosledových svazků zůstaly po nepřátelských úderech bojeschopné;

- obranu zaujímat co možná na předním okraji prvního pásma obrany nebo na některém z připravených dalších obranných postavení. Přitom bude třeba zajistit nejdříve obranu na hlavních směrech a poté podle sil a prostředků zajistit obranu podružných směrů:

- změnu úkolů některých jednotek v rámci útvarů a svazků, upřesnění úkolů posilovým prostředkům svazků a útvarů s ohledem na situaci;

- po získání přehledu o silách a prostředcích, které jsou k dispozici pro vedení boje na jednotlivých směrech, a podle vývinu situace (i předpokládaného) rozhodnout o použití druhých sledů a záloh svazků a armád k zabezpečení splnění stanovených úkolů;

- zajištění výhodných podmínek pro obranu úspěšným střetným bojem s nepřátelskými silami tam, kde pronikly na naše území, přičemž tento boj vést na všech stupních silami a prostředky organickými a postupně podle potřeby zasazovat do boje další síly a prostředky, jak budou na bojiště docházet. Cílem pro čelní jednotky bude v každém případě, když ne

srazit nepřítele, tedy aspoň zabránit jeho dalšímu postupu nebo postup zpomalit a vytvářet podmínky pro zásah sil nadřízeného velitele. Na některých směrech budou právě postupným narůstáním rozsahu střetného boje zataženy do boje i druhé sledy (zálohy) armády. Střetný boj pak může na některém směru přejít ve střetné sražení charakterizované zvláště z naší strany postupným přiváděním sil do sražení podle toho, jak které síly budou postupně na bojiště přicházet, přičemž úkoly budou řešeny právě s ohledem na nerovnoměrnost a mnohdy nemožnost časového i prostorového plánování zasazování sil a prostředků do sražení.

Otázky velení na stupni svazků

Hlavní tíha odpovědnosti by měla být přenesena na velitele pohraničních svazků a útvarů.

Organizace zaujetí obrany a provedení úderu ZHN proti pozemním silám nepřítele může být po stránce velení u svazků zabezpečeno v dané situaci takto:

Po nepřátelských úderech ZHN na cíle na našem území a po provedení bojového poplachu u všech útvarů a jednotek pohraničních svazků (i u všech jednotek Pohraniční stráže) bude třeba vyvést jednotky a bojovou techniku z ohrožených prostorů a po praporech (oddílech) provést kontrolu stavu bojeschopnosti, po případě bojové rozdělení, určení velitelů. Pak bude nutno hlásit štábu pluku výsledek a ihned zahájit přesun do určených praporečnických úseků obrany. Velitel pluku provede jednotlivým praporečným upřesněním úkolů podle situace, ještě než odjedou k jejich plnění. Budou-li ztráty u útvaru takové, že útvar nebude schopen plnit určený úkol v plném rozsahu, určí velitel pluku, který úkol bude pluk plnit. V nutném případě převezmou úkoly části pěších jednotek tankové jednotky. Přesun do úseků obrany zajištěným pochodem. Po zjištění situace pluku a odchodu jednotek k plnění úkolů vyšle velitel útvaru důstojníka s hlášením situace veliteli divize. Střetnou-li se některé části útvaru s nepřítelem v průběhu přesunu k zaujetí obrany, povede velitel praporu a pluku boj svými prostředky tak, aby nepřítele zničil nebo zatlačil za přední okraj, nebo aspoň zpomalil (zastavil) jeho postup a získal předpoklady pro zásah druhého sledu divize. Každý útvar musí mít v úkolu pro tuto variantu stanovené, které prostory (prostor) musí udržet bez ohledu na ztráty i za cenu obklíčení. Zásadou, kterou nelze změnit, musí být, že úkol pluků je neměnný. Velitel pluku nebo důstojník, který bude pluku velet, musí plnit tento úkol těmi prostředky, které u pluku budou. To vyžaduje předvídat v plánech obrany i takovou, byť jistě nepopulární situaci. Současně bude třeba seznámit větší počet velitelů s úkoly praporů a pluku a možnými způsoby jejich plnění.

Velitel a štáb divize — nerozhoduje, v jakém stavu a počtu — musí prověřit v rámci daných možností provedení bojového poplachu u svazku. Ještě před zahájením přesunu na bojové VPS musí vyřešit průzkum pozemního nepřítele a přípravu provedení úderu ZHN svazku na nepřátelské síly na podkladě zpráv průzkumu (vlastního, Pohraniční stráže, vzdušného, zpráv od armády). To vyžaduje vyslání důstojníka k nosičům ZHN (uvedeno dříve) a dalšího důstojníka k diviznímu průzkumu na hlavních směrech k rychlému zjištění situace a předání zpráv důstojníkovi určenému k řízení úderů ZHN. Průzkumný útvar divize musí zahájit průzkum podle

svého plánu ihned po ukončení bojového poplachu, aby zajistil útvary, které půjdou za ním; současně naváže styk s jednotkami Pohraniční stráže. Podle situace pronikne na nepřátelské území, aby získal zprávy o nepříteli a získal podklady pro použití našich ZHN. Zprávy bude předávat rádiem a spojkami pro útvary na směrech jejich postupu, dále prostřednictvím styčného důstojníka štábu divize, jehož povinností bude předat zprávy nosičům ZHN. K zabezpečení činnosti tohoto styčného důstojníka je třeba vrtulníku.

Rámcový úkol, který velitel divize vydá pro přípravu provedení úderů ZHN (v podstatě hlavně atomových úderů) důstojníkovi, kterého vyšle k nosičům, může znít asi takto: Postoupí-li nepřítel na směru... na čáru (do prostoru)..., připravit údery s epicentry... Nebo: Připravit přehrazení čáry... pozemními údery s epicentry...

I když jde o tak důležitý úkol, nebude možné, aby v dané situaci velitel řešil přípravu těchto úderů sám, neboť v rámci divize bude najednou příliš mnoho problémů, které musí řešit osobně. Domnívám se, že úkolem přípravy těchto úderů může být pověřen velitel dělostřelectva divize nebo zástupce velitele dělostřelectva divize. Připravené údery budou provedeny pro zhodnocení zpráv a situace na rozkaz velitele divize.

Velitel a štáb divize musí získat již při přesunu na bojové VPS přehled o silách, které zůstaly u divize k dispozici pro obranu. Přes to, že útvary budou povinny hlásit situaci, bude třeba, aby osobně sám nebo funkcionáři štábu překontrolovali útvary, způsoby plnění úkolů podle plánů, jaké změny proti plánu jsou, jaké prostředky má k dispozici pro svůj druhý sled a zálohy a jaká musí vydat včas, tj. ještě v průběhu přesunu, potřebná nařízení upřesňující úkoly útvarů prvního i druhého sledu, zálohám. Může dojít k situaci, že s ohledem na ztráty některého útvaru a na podstatně sníženou bojeschopnost vojsk na předním okraji vcelku bude muset značnou část svého plánovaného druhého sledu použít na zajištění obrany na předním okraji a v záloze si ponechat pouze nejnútnejší síly a prostředky, aby mohl boj ovlivňovat aspoň na hlavním směru.

Velitel divize pověřený úkolem obrany jistě části státního území musí mít v současných podmínkách k dispozici tolik prostředků ZHN, aby i v nejtěžších podmínkách mohl řešit úkol v rámci svazku. Protivník bude používat na hlavních směrech k podpoře útoku pozemních sil v širokém měřítku taktických atomových zbraní. Proto musíme pro naše svazky, které budou v daných podmínkách vést boj delší dobu samostatně na široké frontě, vytvořit přijatelné podmínky zesílením stejnými prostředky tak, aby měly předpoklady splnit daný úkol. Pohraniční svazky mohou být řadu hodin odkázány jen na vlastní síly a síly jednotek Pohraniční stráže, a to je třeba zvážit. Naše pohraniční svazky nemusí ZHN, konkrétně atomové zbraně, po případě mít. V takovém případě bude nutno obranu pohraničních svazků organizovat do velké hloubky, používat hlubokých pásem zátarasů v celé její hloubce, aby nepřítel byl zpomalován nejen palbami, ale i zátarasy. Otázka protiztečí většími silami než rota bude problematická. Hluboký systém zátarasů bylo by pak nutno připravit již v míru.

Rychlé zjištění situace podřízených útvarů bude vyžadovat několik vrtulníků právě tak, jako rychlé předání rozkazů velitelům útvarů. Rádiové spojení s útvary nebude zcela spolehlivé, neboť některé stanice budou v pohybu a poměrně silné divizní stanice neuniknou pozornosti nepřátel-

ského rádiového průzkumu, takže divizní síť budou pravděpodobně značně rušeny.

Bude-li třeba vést na některém směru střetný boj, rozhodne velitel divize podle sil a prostředků nepřítele i vlastních na daném směru o způsobu podpory vlastních jednotek, popř. o způsobu použití svého druhého sledu (své zálohy) k zničení nepřítele. Na nejdůležitějším směru v pásmu obrany bude řídit střetný boj osobně.

V případě, že by nás nepřítel předešel v úderech ZHN, mohla by naše vojska být zastížena údery v mírových posádkách, utrpět značné ztráty a útvary by potřebovaly více času k zaujetí obrany než v normálních podmínkách. Čas pro pohotovost se nám automaticky prodlouží o 1–2 hodiny, které by útvary potřebovaly k uspořádání jednotek po ztrátách tak, aby byly bojeschopné. Mnohdy se tento čas — podle stupně zasažení útvarů — ještě prodlouží. Je zde nutno počítat se značnými psychologickými účinky hromadných úderů ZHN na vojska a v situaci, která vznikne v prostoru úderu, když na jedné straně bude třeba provádět více méně všemi silami záchranné práce a přitom všechny bojeschopné osoby (a to bez ohledu na stupeň zasažení pronikavou radiací) musí být včleněny rychle do organizovaných jednotek, co nejrychleji vyzbrojeny a odeslány k plnění bojového úkolu. Nikdo si dosud neumí dobře představit dosah a rozsah účinků a následků hromadných úderů ZHN na člověka. Vycházím z předpokladu, že vysoká hodnota morálního politického stavu vojsk a nenávisť k nepříteli, která v tomto období propukne plnou silou umožní situaci velitelsky zvládnout. Nesmíme si však předstírat, že vše půjde hladce. Ne každý bojovník i velitel bude ochoten ihned plnit úkol a mnohde bude třeba rázných zákroků, aby nenastalo zdržení v plnění úkolu nejdůležitějšího — zajištění obrany státního území.

To by byly podstatné otázky velení na stupni svazku. Nešířím se zde o problémech dalších, které je třeba řešit po stránce velitelské. Podle mého názoru však druhé otázky může řešit velitel divize prostřednictvím svých orgánů, kdežto otázky mnou rozebírané musí řešit rychle a konkrétně s ohledem na situaci z převážné části sám. Právě tak bude třeba řešit s ohledem na situaci zásadní otázky odstranění následků nepřátelských úderů ZHN již v této době, prakticky současně s řešením otázek zajištění obrany. Tyto otázky budou řešit více však velitelé útvarů, neboť divize nebudou mít možnost zabezpečit svými prostředky všechny útvary; dořešení otázek likvidace následků bude svěřeno pravděpodobně zástupci velitele divize, který bude pověřen řízením mobilisace (nebo jiným funkcionářům štábu), a ten bude vyžadovat v nutných případech pomoc od armády, popř. od jiných složek, pokud se budou moci s ohledem na vlastní úkoly v tomto směru uvolnit.

V rámci obranných pásem svazků může nepřítel použít k zabezpečení rychlého postupu taktických výsadek. Boj s nimi budou řídit ti velitelé, jejichž jednotky na ně narazí. Likvidaci silnějších výsadek bude řídit zpravidla některý příslušník divize.

Pokud jde o použití atomových a jiných zbraní hromadného ničení proti pozemním silám nepřítele, je třeba vzít v úvahu, že ani nepřítel nebude mít dosti zkušeností v ochraně proti nim, že bude mít stejné potíže, jako my. Ani nepřítel nemůže dnes říci, jaký účinek na jeho vojska bude mít hromadné použití atomových zbraní z naší strany. Jisté je, že i u něho se pro-

jeví kromě efektivního výsledku úderů i značný psychologický účinek výbuchů a můžeme předpokládat, že při dobré organizaci obrany a s podporou atomových zbraní naše pohraniční svazky mohou i v těchto nepříznivých podmínkách úkol úspěšně splnit. Je třeba dále vzít v úvahu skutečnost, že naši velitelé budou organizovat boj v terénu jim dobře známém, kdežto nepřítel přijde do terénu neznámého, což umožní činnost našich vojsk.

Problémy velení z hlediska armády

Velitel a štáb armády musí získat především přehled o situaci vlastních i nepřátelských pozemních vojsk. Můžeme počítat s tím, že normální spojení se svazky může být narušeno.

Rádiová síť armáda — svazky nebude trvale v činnosti, neboť proti ní bude zaměřeno nepřátelské rušení. Směrové spojení bude narušeno jak údery atomových zbraní, tak i činností nepřátelského letectva, které bude napadat známé vojenské objekty.

Štáb armády bude potřebovat jistou dobu k tomu, než se stane sám schopným akce. Je třeba počítat s tím, že sídla armád budou cílem nepřátelských úderů ZHN. To znamená, že do jisté doby štáb armády nebude moci ovlivnit žádným způsobem činnost svazků prvního sledu. Tuto dobu je těžko dnes určit konkrétněji. Bude záležet na tom, do jaké míry bude úder ZHN postižen sám štáb armády po stránce materiální i po stránce ztrát osob. Záleží též na tom, jaké ztráty utrpí dopravní prostředky, hlavně vrtulníky a kurýrní letouny štábu armády na letišti.

Při zahájení války půjde na stupni armády o vysoce důležitou organizátorskou, řídicí a kontrolní činnost, o živé a pružné velení. K tomu je třeba mnoho lidí, mnoho prostředků. To znamená, že štáb armády se musí nejdříve sám zorganizovat aspoň v hrubém rámci, jinak nebude přehled o tom, kdo je a kdo není k dispozici.

Kde k této organizaci štábu dojde — to je otázka jiná.

S ohledem na situaci bude účelné, když velitel armády (NŠ) vyšle k jednotlivým svazkům styčné důstojníky s úkolem

- zjistit bojeschopnost svazků (jejich ztráty),
- zjistit stupeň plnění bojových úkolů,
- zjistit situaci vlastních vojsk i nepřítelů, poměr sil na směrech,
- zjistit situaci obou stran po stránce používání ZHN,
- zjistit pravděpodobný vývoj další situace u svazků, potřeby svazků, požadavky velitelů,
- zjistit, zda na směrech vedoucích do prostoru svazku nejsou vzdušné výsadky nepřítelů; když ano, tedy jaká je jejich síla (aspoň přibližná) a činnost,
- zjistit velitelské obsazení svazků, útvarů a obsazení štábů,
- zjistit, jak probíhá mobilizace svazků. Tito styční důstojníci vybavení vlastními prostředky spojení předají zprávy štábu armády a zůstanou u svazků nejen jako kontrolní, ale hlavně jako poradní orgány velitelů. Proto bude třeba vyslat sem důstojníky znalé úkolů svazků a jejich předpokládaného plnění, schopných skutečně velitelům i štábům poskytnout pomoc ne z hlediska mírového, ale z hlediska potřeb vytvoření podmínek ke zničení nepřítelů.

U svazků druhého sledu armády bude třeba zjistit stav po nepřátelských úderech ZHN, stupeň bojeschopnosti, stupeň připravenosti k plnění úkolů nebo stupeň plnění úkolů plánovaných.

Domnívám se, že celkový přehled o situaci svazků i na frontě dostane velitel armády bezpečně v době mezi 4—6 hodinami od zahájení nepřátelských úderů. Do této doby musí provést armádní prostředky plánované údery ZHN na nepřítele a VS armády se přemístí na bojové VS.

Po získání operačně taktického přehledu rozhodne velitel armády, kterým svazkům prvního sledu a jak je třeba upřesnit úkol, upřesní úkol svazkům druhého sledu a zálohám a nařídí provedení potřebných změn v přidělení posilových prostředků.

Z toho je zřejmo, že v otázkách velení k zabezpečení úkolů obrany státního území v podmínkách, kdy nás nepřítel předešel v provedení úderů ZHN, půjde hlavně o zjištění situace na hranicích, zjištění stavu bojeschopnosti vojsk a stupeň schopnosti zajistí splnění uložených úkolů, zajištění plnění úkolů pohraničními svazky a útvary v duchu plánů obrany za podpory ZHN a upřesnění úkolů všem útvarům a svazkům s ohledem na vzniklou (vznikající) situaci a její předpokládaný další vývoj. Současně s těmito otázkami musí být řešeno zatarasování, otázky likvidace následků nepřátelských úderů ZHN na všech stupních velení s tím, že pro tyto a další úkoly bude možno vyčleňovat minimální počet sil a prostředků. Právě tak musí být řešeny otázky mobilizační, materiálně technického a zdravotnického zabezpečení s ohledem na skutečnou situaci tak, aby to pokud možno odpovídalo plánům a nebylo v nich třeba provádět v nejtěžších momentech zásadní změny, což by při celkovém nedostatku spojení s podřízenými mohlo vést k zmatkům a dezorganizaci.

S úkolem boje s nepřátelskými taktickými výsadbky musí se vypořádat velitelé všech stupňů podle svých možností. K likvidaci velkých operačních výsadek bude třeba použít svazků armády druhého sledu, útvarů ministerstva vnitra a Lidových milicí. Velení těmto prostředkům bude nutno uspořádat zvláště pro každý případ, právě tak bude třeba pro každý případ organizovat součinnost všech prostředků.

K ničení těchto výsadek bude třeba používat i atomových a chemických zbraní, což umožní jejich rychlou likvidaci.

To by byly některé problémy, které musí řešit velitelé a štáby v případě, že nepřítel nás předejde v provedení hromadných úderů ZHN v počátečním období války a že údery nás zastihnou ne plně připraveny.

Opakuji, že jsem si mohl všimnout pouze několika otázek, neboť řešit tento problém v celé jeho šířce i hloubce znamená práci většího kolektivu na delší dobu.

Velení při očekávaném útoku nepřítele

Nelze přesně definovat rozdíl mezi neočekávaným a očekávaným úderem nepřítele z hlediska přípravy našich vojsk; domnívám se však, že přes všechno snažení nepřítele utajit přípravy k úderům může dojít k jejich zjištění, což nám umožní získat čas k provedení všech nutných opatření, ještě než nepřítel zahájí útok. K rozlišení této varianty nazývám ji „očekávaným útokem“.

Jaká bude činnost na všech stupních velení a co budou dělat vojska při této variantě? Je třeba si uvědomit, že v tomto případě bude rozhodující čas, který budeme mít k dispozici.

Jaká musí být při této variantě činnost všech velitelů a štábů až do útvarů vto, aby daný čas byl co nejúčelněji využit?

Bude to především vyhlášení bojového poplachu v armádě. Zde je třeba uvážit, zda dosavadní systém vyhlášení není poněkud těžkopádný a zda vyhovuje soudobým podmínkám. K vyhlášení bude třeba využít všech prostředků spojení včetně systému hlásné služby, který je i v normálních podmínkách aktivován až do svazků vto. Dále bude třeba vyvést vojska a bojovou techniku z ohrožených prostorů a v ohrožených prostorech učinit opatření k snížení účinků úderů. Vojska přistoupí k plnění úkolů podle plánů obrany státního území, na všech stupních připraví si vlastní prostředky obrany (aktivní i pasivní) k odražení a zeslabení hromadných nepřátelských úderů ZHN, aktivující připravené výbušné zátarasy, opatření proti radiotechnickému rušení a vlastní protiradiotechnické prostředky. Vlastní nosiče ZHN připraví se k plnění úkolů.

Vojska obsadí obranné čáry. Je možné, že v některých případech bude výhodnější na některých směrech obranu nezaujímat, ale po zahájení nepřátelských úderů přejít hranice o vstoupit s přicházejícími silami nepřítele do střetného boje za podpory vlastními atomovými zbraněmi s cílem rozbít jeho první sledy i bližší zálohy a postoupit co nejdále do nepřátelského území; zde ovládnout a upevnit výhodné čáry nebo prostory umožňující organizovat (s ohledem na situaci) obranu. Tím se přemístí bojová činnost od samého počátku na nepřátelské území a vytvoří se podmínky pro zasazení dalších sil k rozvíjení útoku do hloubky. Zde je třeba říci, že na různých směrech se může situace různě vyvíjet. Na některém směru budou naše jednotky útočit, na druhém směru se bránit a odrazet útoky silného nepřítele. Je třeba si uvědomit, že pronikání našich vojsk do větší hloubky nepřátelského území vytvoří výhodné podmínky k zničení těch nepřátelských sil, které na jiných směrech přešly do útoku a pronikly na naše území. S ohledem na situaci bude někdy výhodnější zaujmout obranu podle plánu a do předpolí — na území nepřátelského státu — vyslat průzkum, popř. silné předsunuté odřady s úkolem zjistit přicházející síly nepřítele, získat podklady pro nejúčinnější použití vlastních atomových úderů a zpomalit jejich postup. Při zachování všech zásad utajení může být nakonec překvapen nepřítel. I když do zahájení nepřátelských úderů a přiblížení nepřátelských sil bude našimi vojsky zaujata obrana jen na hlavních směrech a na ostatních směrech (podle času) teprve zaujímána, budou získány podmínky k úspěšnému vedení obranného boje.

Jaká bude činnost velitelů různých stupňů počínaje armádou?

Velitel armády vydá pokyn k vyvedení štábu a nařízení o přípravě prostředků ZHN, k aktivování zátarasů. Podle potřeby poučí styčné důstojníky před jejich odletem ke svazkům o různých úkolech a doplňkových nařízeních pro velitele svazků a vydá podle potřeby směrnice k provádění mobilizace. Štáb překontroluje, zda signál poplachu pronikl do vojsk a přesune se na bojové stanoviště. Po zaujetí bojového velitelského stanoviště naváže spojení se svazky a velitel pak podle vývinu situace řídí boj v rámci armády. Pro řízení boje budou k dispozici zpravidla linková a směrová pojitka a vrtulníky. Na rádiové spojení nebude moci štáb armády v plné míře spoléhat s ohledem na nepřátelské rušení.

Velitel a štáb divize budou plnit v podstatě stejné úkoly směrem k útvarům.

I když je nutno počítat s tím, že v průběhu plnění těchto úkolů nepřítel dříve nebo později zahájí hromadné údery, bude vyloučeno překvapení, vojska si uchovají plnou bojeschopnost, bude zabezpečeno velení na všech stupních. Bude tedy záležet jen na schopnostech a umění velitelů vést ve známém jim terénu boj tak, aby za podpory vlastními atomovými údery zničili hlavní síly nepřítele, když ne již před předním okrajem hlavního pásma obrany, tedy v jeho hloubce a zbytky nepřátelských sil vrhli rozhodnými protiztečemi (protiúderem) zpět.

V této variantě bude počáteční činnost vojsk prováděna podle plánů, tj. organizovaně a bez takových zásahů nepřítele, které by tuto činnost zásadním způsobem narušily. To vytvoří výhodné podmínky pro plynulý a velitelsky zabezpečený přechod do bojové činnosti, neboť systém velení nebude narušen.

Na dvou možných variantách zahájení obranného boje (obránné operace) v počátečním období války jsem se snažil ukázat možnou činnost jednotlivých velitelských stupňů při velení vojskům.

Několik závěrů je jednoznačných. Jsou to tyto závěry:

- nedopustit překvapení nepřítelem, neboť pak v nynějších podmínkách nelze bezpečně předvídat výsledek bojů a operací v pohraničním území,

- při všech variantách činnosti vojsk je nutno vycházet z připravených plánů činnosti, neboť jinak nebude možno ve stísněných časových podmínkách činnost vojsk v širokém rámci upřesňovat před zahájením bojové činnosti,

- boj povedou svazky ve svých pásmech obrany především samostatně, neboť zásahy a pomoc armády přijdou značně později. To vyžaduje, aby k tomu byly vybaveny všemi prostředky,

- nutnost vedení nepřetržitého průzkumu všeho druhu, aby bylo zabráněno překvapení ze strany nepřítele a získány podklady pro použití vlastních ZHN.

Další varianta, kterou by bylo možno se zabývat, je dána situací, kdy před zahájením oboustranných úderů ZHN počátečního období by bylo delší nebo kratší období zvýšeného mezinárodního napětí. Tuto variantu podle mého názoru není třeba zvlášť řešit, neboť činnost velitelů i vojsk bude prováděna podle zpracovaných plánů, obrana bude zaujata vojáky včas a nevzniknou tedy žádné zvláštní problémy. Právě tak bude možno řešit jiné varianty činnosti vojsk.

Podmínky zajištění velení

Problémy velení v počátečním období války jsou dány

- zvláštností a složitostí situace, která vznikne po hromadných nepřátelských úderech ZHN,

- rozptýleností vojsk ve svazcích i v armádě, v posádkách i v obranných pásmech,

- potíže ve spojení, počítáme-li s tím, že stálá telefonní vedení (mimo podzemní kabely) budou zničena, rádiové spojení v hlavních sítích armády i svazků bude narušeno nepřítelem,

- mnohdy sníženou bojeschopností vojsk po úderech ZHN, ztrátami částí velitelů a funkcionářů štábů, nepřehledností situace u jednotlivých útvarů a svazků i u armády, kterýžto stav potrvá i několik hodin.

Rozkazy pro činnost vojsk v počátečním období války podle hlavních variant musí být dány svazkům i útvarům v míru. S úkoly a předpokládá-
nými způsoby jejich plnění musí být seznámen širší okruh důstojníků. Úkoly praporů musí znát všichni příslušníci štábu praporů a velitelé rot podrobně. Každý velitel čtyř by měl znát podrobně úkol roty, úkol pluku hlavní funkcionáři štábu pluku, všichni pomocníci náčelníka štábu pluku, velitelé, zástupci a náčelníci štábů praporů; úkoly divizí podrobně hlavní funkcionáři divizí, část příslušníků operačního oddělení a oddělení průzkumu, dále velitelé útvarů, po případě jejich zástupci a náčelníci štábů.

Úkol armády by měli znát všichni hlavní funkcionáři štábu armády, část důstojníků operačního oddělení a dále ti funkcionáři štábu armády, kteří v mobilizačním zařazení budou přejímat funkce, při jejichž zastávání s úkolem armády mohou přijít do styku. Otázka zabezpečení utajení nesmí být na újmu zajištění velení na příslušném stupni v případě, že by velitelé nebo hlavní funkcionáři byli vyřazeni z činnosti již v prvních hodinách — minutách zahájení nepřátelství, nebo z jakýchkoli jiných důvodů nebudou moci funkce zastávat. Jedině tak lze za všech okolností zajistit velení vojskům a tím i plnění úkolů bez ohledu na možné podmínky.

Zásadní změny úkolů svazkům prvního sledu armády budou výjimkou. S přihlédnutím ke konkrétní situaci bude však třeba upřesňovat (měnit) zvláště úkoly svazkům druhého sledu armády. To provede velitel armády zpravidla prostřednictvím styčných důstojníků nebo svých zástupců.

V podstatě můžeme říci, že stupeň organizovanosti velení v počátečním období války bude úměrný péči, která bude věnována přípravě velitelů, štábů i vojsk na plnění úkolů v tomto období podle různých variant v míru. To se týká znalosti úkolů a způsobů jejich řešení, součinnosti, operačního i bojového zabezpečení, příprav po materiální stránce.

Řízení operace a boje v armádě, svazcích i útvech bude mít zvláštnosti i proti obraně na široké frontě, neboť boje a operace počátečního období budou mít s ohledem na použité prostředky jiný charakter.

I pro řízení boje musí být vytvořeny předpoklady v míru přípravou velitelů, štábů a vojsk. Je třeba, aby podřízení znali pravděpodobné způsoby řešení vzniklých situací nadřízeným velitelem, neboť mohou učinit sami mnohá opatření ještě před obdržáním rozkazů.

Při rozlehlosti bojiště bude třeba provádět v průběhu boje manévry silami i prostředky nejen na stupni svazků a útvarů, ale i praporů a rot. To bude vyžadovat stálou znalost situace veliteli všech stupňů i jejich štábů.

K řízení boje (operace) musí být připravena záložní VPS v dostatečném počtu pro všechny velitelské stupně podle směrů možné bojové činnosti. Tato místa velení musí být známa podřízeným. Zde je třeba zvážit, co v současných podmínkách a při rychlých změnách situace bude výhodnějším řešením při výběru VPS velitelů — zda požadavek, aby velitel viděl prostor bojové činnosti při vedení obranného boje (operace), nebo aby získával přehled o situaci z hlášení svých orgánů a podřízených velitelů. V podstatě jde o to, kde umísťovat VPS — zda na příklad u svazků na prvním nebo druhém obranném postavení, či dále v hloubce. Při provádění protizteče (protiúderu) tato otázka je jasná, neboť příslušný velitel ji musí osobně řídit. Do řízení boje budou plně zapojeni zástupci velitelů, neboť velitelé sami v žádném případě nestačí zvládnout situaci v celém pásmu zvláště tehdy, budou-li na jednotlivých směrech probíhat boje různého

charakteru (obrana, útok, střetný boj). Při řízení boje ve zvláštních podmínkách počátečního období bude hrát značnou roli osobní styk velitelů s podřízenými. V široké míře bude využíváno na všech stupních styčných důstojníků.

Zabezpečení velení spojením

Zabezpečení velení spojením bude hrát rozhodující roli v průběhu vedení obranného boje — operace, popř. střetného boje — střetného sražení. Heslo — bez spojení není velení — platí dvojnásobně v tomto období.

Jak bude možno zajistit spojení?

Do zahájení boje (operace) bude spojení normální, jeho organizace se bude opírat o připravené plány.

Rádiové sítě na stupních armáda — divize a divize — útvary nebudou vcelku v činnosti. Armádní rádiové sítě budou v plném rozsahu střeženy rádiovým průzkumem nepřítele a více méně trvale rušeny. Na stupni divize a útvarů dojde k rušení později. Rušení sítí na stupních praporů a rot nepřítelem bude výjimkou. Bude třeba důsledně plnit nařízení k utajení rádiových sítí až do zahájení boje. Tehdy nebude mít nepřítel prakticky již možnost provádět rušení na všech rádiových sítích, neboť při rozsáhlosti rádiového provozu na obou stranách bude značně ztížena činnost jeho rádiového průzkumu. V rádiových sítích na stupni divizí, armády a pluků musí být počítáno s větším počtem záložních frekvencí a změny musí být prováděny častěji bez ohledu na to, zda je nepřítel ruší, či nikoli.

Značnou pomocí velení na stupních armáda — divize a divize — pluky budou zvláště v obranném boji směrová pojítka. Ta lze velmi těžko rušit, mohou nahradit linková pojítka a řízení obranného boje — operace zvláště v našem pohraničním území si bez nich nelze představit. Jejich plné a rychlé využití vyžaduje však připravit již v míru v terénu stanoviště a prakticky přezkoušet možnosti spojení z nich.

Linková pojítka budou využívána na všech stupních a v plné míře, pokud linkové sítě nebudou vyřazeny z provozu.

V míru je třeba učinit opatření zabezpečující linkové spojení v rámci svazků až do rot v obranném pásmu vto. Nemůžeme se ovšem spoléhat na stálé vedení, ani na spojovací směry vybudované polním kabelem při zaujímání obrany. Spolehlivé spojení linkovými pojítky v obranném pásmu lze zabezpečit výhradně vybudováním stálého podzemního vedení již v míru. V rámci jednotlivých svazků je tak třeba vybudovat telefonní síť v rozsahu zabezpečující velení od divize až do většiny (ne-li všech) rot, a to podle předpokládaných variant vedení obranného boje. Stejně bude třeba uvažovat o zajištění velení linkovými pojítky na stupni armády.

Je jasné, že jde o nákladnou investici — ale zde podle mého názoru šetřit nelze, neboť je to jedna z možností, jak v obranném boji i operaci spojení a tím i velení a řízení boje (operace) zajistit na všech stupních.

Při řízení boje (operace) na stupni pluku až armády se uplatní v široké míře vrtulníky. Budou sloužit nejen k přepravám styčných (směrových) důstojníků, ale v široké míře budou používány veliteli a umožní jim „živé velení“ v komplikovaných situacích, které v průběhu boje (operace) nastanou, budou využívány jako vzdušné pozorovatelný a k plnění řady dalších úkolů.

Z á v ě r

Počáteční období války staví velení v soudobých podmínkách před nejtěžší úkoly.

K zajištění velení je třeba podle mého názoru učinit tato opatření:

— na všech stupních zpracovat plán boje — operace pro počáteční období podle možných hlavních variant situace a předpokládané činnosti vojsk,

— s úkoly vyplývajících z plánu seznámit v potřebném rozsahu všechny velitele až do roty — čtyř vto. V rámci taktických cvičení naučit plnění úkolů podle možných variant činnosti i vojska přímo v daném terénu;

— zabezpečit plnění úkolů i při ztrátách funkcionářů před zahájením bojové činnosti znalostí úkolů širším (i když omezeným) okruhem osob;

— zabezpečit a připravit velení neselhávajícími prostředky, přípravou potřebného počtu VS, VPS již v míru, vybavit štáby potřebným počtem vrtulníků.

Velení nesmí být samoúčelné, musí zabezpečovat splnění úkolů i v těch nejtěžších podmínkách, které počáteční období války v soudobých podmínkách může s sebou přinést. K tomu, aby bylo možno tyto úkoly splnit, je třeba dále vedle přípravy pevného velení

— trvale a všemi prostředky sledovat politickou a vojenskou situaci nepřítele a zabránit překvapení,

— udržovat stále vysokou bojovou a mobilizační pohotovost vojsk,

— vybavit svazky tak, aby mohly odpovědně a samostatně plnit úkol obrany za všech podmínek a mohly tak vytvářet svým bojem výhodné podmínky pro splnění úkolů armád, pro splnění úkolů vcelku,

— stálým zlepšováním morálně politického profilu vojáků i civilního obyvatelstva vytvářet předpoklady organizovaného průběhu z hlediska celého státu velmi těžkého období,

— soustavně vychovávat všechny příslušníky armády ve stále větší nezávislosti k nepříteli.

Vyřešení otázek velení v počátečním období války v celé jejich šířce a hloubce vyžaduje usilovné práce zkušených velitelů, politických pracovníků a funkcionářů štábů. Jednotlivec je komplexně řešit nemůže. Zaměřil jsem se proto v článku pouze na řešení problémů spojených se situací, která může vzniknout prakticky první den války. Řešit problémy celého počátečního období v soudobých podmínkách se podle mého názoru vymyká možností jednoho článku. Vycházím z předpokladu, že první hodiny války v našich podmínkách mohou rozhodujícím způsobem ovlivnit — ať již ve směru kladném nebo záporném — průběh počátečního období, a proto že je třeba právě tomuto údobí věnovat mimořádnou pozornost. Toto údobí bude prozkoumáním bojových, morálně polit. kvalit a materiální připravenosti naší armády. Obstojíme tak, jak budeme připraveni k plnění těchto úkolů, které jsou, s ohledem na zeměpisnou polohu naší republiky, velmi důležité z hlediska všech našich spojenců — států Varšavské smlouvy.